

SPIS TREŚCI

Janusz Tazbir

PRZEDMOWA

5

Zbigniew Wójcik

MIĘDZYNARODOWE POŁOŻENIE RZECZYPOSPOLITEJ

Zasadnicze elementy sytuacji międzynarodowej	13
Początek wojen polsko-szwedzkich i interwencja w Moskwie	19
W okresie wojny trzydziestoletniej	22
Powstanie ukraińskie i druga wojna północna	29
Wojna na wschodzie i załamanie się pozycji Rzeczypospolitej	36
PROBLEMY DYSKUSYJNE	41
Ocena pierwszej połowy XVII wieku	41
Zagadnienie wojen polsko-moskiewskich	44
Sytuacja międzynarodowa Rzeczypospolitej a absolutyzm	48
Protestantyzm a Polska	53
Czy dylemat turecki?	57

Henryk Olszewski

USTRÓJ POLITYCZNY RZECZYPOSPOLITEJ

Uwagi ogólne	60
Cechy polskiego ustroju politycznego	64
Władza królewska	66
Uprawnienia sejmu	70

Prawa na straży wolności szlacheckich	75
Liberum veto	77
Miejsce i rola senatu	82
Władza wykonawcza	85
Rządy sejmików	88
Zasadnicze cechy ustroju	93

Antoni Mączak

PROBLEMY GOSPODARCZE

Uwagi wstępne	97
Gospodarka rolna	99
Zaludnienie i struktura społeczna	102
Miejsce Polski w gospodarce europejskiej	110
Stosunki rynkowe	116
Miasta i rzemiosło	119
Pieniądz i finanse	123
Bogactwo i nędza Rzeczypospolitej	128

Jarema Maciszewski

SPOŁECZEŃSTWO

Integracja stanu szlacheckiego	138
Procesy integracyjne wśród mieszczan i chłopów	150
Socjalne rozwarstwienie ludności	160
Uwagi końcowe	173

Jan Wimmer

WOJSKO

Uwagi wstępne	175
Rodzaje sił zbrojnych	176
Wysiłek mobilizacyjny	186
Wysiłek finansowy na cele wojenne	192
Organizacja wewnętrzna wojska	198
Poszczególne formacje	206
Narodowościowy i społeczny skład armii	216
Piśmiennictwo wojskowe	220
Sztuka wojenna	223

Janusz Tazbir

PROBLEMY WYZNANIOWE

Uwagi wstępne	230
Propaganda polskiej kontrreformacji	235
Koniec współistnienia wyznań	239

Odwrót tendencji laickich	248
Polonizacja katolicyzmu	252
Kościół powszechny a Polska	262

Stanisław Cynarski

SARMATYZM — IDEOLOGIA I STYL ŻYCIA

Powstanie mitu sarmackiego i jego analogie	269
Rozwój mitu sarmackiego w pierwszej połowie XVII wieku	272
Sarmackie hasła ekspansji	275
Niechęć do cudzoziemszczyzny i tradycjonalizm	277
Elementy mesjanizmu	281
Sarmackie ideały	282
Sarmata-ziemianin	286
Polityczna treść sarmatyzmu	288
Sarmatyzm w drugiej połowie XVII wieku . .	291

Władysław Tomkiewicz

KULTURA ARTYSTYCZNA

Rzym ogniskiem baroku	296
Sztuka sakralna	299
Kultura artystyczna pod opieką dworu królewskiego	315
Sztuka na usługach możnowładztwa i patrycjatu miejskiego	326
W okresie sarmatyzmu	330

Czesław Hernas

ZARYS ROZWOJU LITERATURY BAROKOWEJ

Spór o epokę	337
Kierunki przemiany kulturowej	343
Kierunki i przemiany nowej poezji	356
Zakończenie	372
PRZYPISY BIBLIOGRAFICZNE	375
WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE	380
ŹRÓDŁA RYCIN	396